

31989L0391

UPUTSTVO SAVJETA 89/391/EEC

od 12. juna 1989 godine

o uvodenju mjera radi podsticanja poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu

SAVJET EVROPSKIH ZAJEDNICA,

Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske ekonomске zajednice, a posebno njegov član 118 (a),

Uzimajući u obzir predlog Komisije (1) sastavljen nakon konsultacija sa Savjetodavnim odborom za zaštitu sigurnosti, higijene i zdravlja na radu,

U saradnji sa Evropskim parlamentom (2),

Uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog odbora (3),

Budući da član 118.(a) Ugovora predviđa da Savjet usvaja u obliku Uputstvo minimum uslova za podsticanje poboljšanja, posebno u području radne sredina, u cilju garantovanja višeg nivoa zaštite sigurnosti i zdravlja radnika;

Budući da ovo Uputstvo ne opravdava smanjenje već postignute nivoe zaštite u pojedinim državama članicama koje su, u skladu s Ugovorom, obavezne podsticati poboljšanje uslova u ovom području i usklađivati uslove uz zadržavanje već postignutih poboljšanja;

Budući da je poznato da radnici tokom svog radnog vijeka na radnom mjestu mogu biti izloženi djelovanju opasnih faktora iz sredine;

Budući da, u skladu s članom 118 (a) Ugovora, takve Uputstva moraju izbjegavati nametanje administrativnih, finansijskih i zakonskih ograničenja koja bi usporavala osnivanje i razvoj malih i srednjih preduzeća;

Budući da saopštenje Komisije o njenom programu koji se odnosi na sigurnost, higijenu i zdravlje na radu (4) predviđa usvajanje Uputstvo čija je svrha garantovati sigurnost i zdravlje radnika;

Budući da je Savjet, u svojoj odluci od 21. decembra 1987. godine o sigurnosti, higijeni i zdravlju na radu, uzeo u obzir namjeru Komisije da mu u bliskoj budućnosti podnese direktivu o organizaciji sigurnosti i zdravlja radnika na radnom mjestu;

Budući da je u februaru 1988. godine Evropski parlament usvojio četiri odluke poslije rasprave o unutrašnjem tržištu i zaštiti radnika; budući da su te odluke jasno obavezale Komisiju da sastavi okvirnu direktivu koja bi služila kao osnova za određenje Uputstva koje bi pokrivale sve rizike povezane sa sigurnošću i zdravljem na radnom mjestu;

Budući da su države članice odgovorne za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na svojoj teritoriji; budući da preuzimanje mjera u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti radnika na radu takođe pomaže, u određenim slučajevima, u očuvanju zdravlja i sigurnosti lica nastanjenih sa njima;

Budući da se pravni sistemi država članica koji pokrivaju sigurnost i zdravlje na radnom mjestu uveliko razlikuju i potrebno ih je unaprijediti ; budući da nacionalne odredbe o tom predmetu, koje često uključuju tehničke standarde i/ili samoregulatorne standarde, mogu dovesti do različitih nivoa zaštite sigurnosti i na taj način podstići konkureniju na štetu istih;

Budući da je učestalost nesreća na radu i profesionalnih bolesti još uvijek previšoka; budući da se moraju bez odlaganja uvesti ili poboljšati preventivne mjere kako bi se sačuvali sigurnost i zdravlje radnika i osigurao veći nivo zaštite;

Da bi se osigurao viši stepen zaštite, radnici i/ili njihovi predstavnici moraju biti obaviješteni o rizicima za njihovu sigurnost i zdravlje kao i mjerama koje su potrebne za njihovo smanjenje ili uklanjanje ; budući da takođe moraju biti u položaju da doprinesu, putem ravnopravnog učestvovanja u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom, u praćenju sprovođenja spomenutih mjera ;budući da između poslodavaca i radnika i/ili njihovih predstavnika mora biti razvijena razmjena informacija, dijalog i ravnopravno učestvovanje u pitanjima sigurnosti i zdravlja na radu putem odgovarajućih postupaka i instrumenata, a u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom;

Budući da je poboljšanje sigurnosti, higijene i zdravlja radnika na radu cilj koji ne bi smio biti podređen isključivo ekonomskim razlozima;

Budući da će poslodavci biti obavezni da se informišu o tehnološkom i naučnom napretku koji donose novine u području oblikovanja radnog mesta, vodeći računa o opasnostima karakterističnim za određenu radnu sredinu , te će u skladu sa time informisati predstavnike radnika koji upražnjavaju svoje pravo predviđeno ovim Uputstvom u cilju garantovanja višeg nivoe zaštite zdravlja i sigurnosti radnika;

Budući da se odredbe ovog Uputstva, ne dovodeći u pitanje strožije sadašnje ili buduće Uputstva Komisije, primjenjuju na sve rizike, a posebno na one koji nastaju usled upotrebe hemijskih, fizikalnih i bioloških sredstava na radu pokrivenih Uputstvom 80/1107/EEC (6), koja je posljednji put izmjenjena i dopunjena Uputstvom 88/642/EEC (7); Budući da je, u skladu sa Odlukom 74/325/EEC (8), Komisija konsultovala Savjetodavni odbor za zaštitu sigurnosti, higijene i zdravlja na radu o izradi predloga u ovom području;

Budući da Odbor, sastavljen od članova koje su imenovale države članice, treba biti osnovan kako bi pomagao Komisiji u obavljanju tehničkih prilagođavanja pojedinačnim Uputstvima kako predviđa ovo Uputstvo.

USVOJENO JE OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Cilj

1. Cilj ovog Uputstva je uvođenje mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu.
2. U tu svrhu Uputstvo sadrži opšta načela prevencije profesionalnih rizika, zaštite sigurnosti i zdravlja, uklanjanja faktora rizika i nesreća, informisanja, konsultacija, ravnopravnog učestvovanja u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom i obrazovanja radnika i njihovih predstavnika, kao i opšte smjernice za sprovođenje navedenih načela.
3. Ovim Uputstvom se ne dovode u pitanje postojeći ili budući propisi država ili Zajednice koji su povoljniji za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika na radu.

Član 2

Obim

1. Ova će se Uputstvo primjenjivati na sve sektore djelatnosti, kako javne tako i privatne (industrijske, poljoprivredne, komercijalne, administrativne, uslužne, obrazovne, kulturne, zabavne, itd.).
2. Ovo Uputstvo nije primjenjiva na specifične situacije u određenim specifičnim aktivnostima u sektoru državne uprave, kao što su oružane snage ili policija ili na neke posebne aktivnosti u poslovima zaštite građana, sa kojima je u direktnoj suprotnosti. U tom slučaju potrebno je osigurati najviši mogući stepen sigurnosti i zdravlja radnika poštujući ciljeve ovog Uputstva.

Član 3

Definicije

U smislu ovog Uputstva, sljedeći izrazi imaju slijedeće značenje:

- (a) radnik je svaka osoba koju zapošjava poslodavac, uključujući pripravnike i pomoćnike, ali ne i unutrašnje službenike
- (b) poslodavac je svako fizičko ili pravno lice koja je u poslovnom odnosu sa radnikom i snosi odgovornost za privredno društvo;

(c) predstavnik radnika sa posebnom odgovornošću za sigurnost i zdravlje radnika je bilo koja osoba izabrana, odabrana ili određena u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom da predstavlja radnike u slučaju problema koji proizlaze iz područja sigurnosti i zdravlja radnika na radu;

(d) prevencija su svi koraci ili mjere, preduzeti ili planirani, u svim fazama rada u privrednom društvu čiji je cilj spriječiti ili smanjiti profesionalne rizike.

Član 4

1. Države članice će preduzeti sve potrebne korake kako bi osigurale da poslodavci, radnici i predstavnici radnika podliježu pravnim propisima potrebnim za primjenu ovog Uputstva.

2. Države članice dužne su posebno , osigurati primjerenu kontrolu i nadzor.

POGLAVLJE II. OBAVEZE POSLODAVACA

Član 5

Opšta odredba

1. Dužnost poslodavca je osiguravanje sigurnosti i zdravlja radnika u svakom aspektu povezanim sa radom.

2. Kada u skladu s članom 7 stav 3 poslodavac angažuje kompetentne spoljne službe ili lica, ta ga činjenica ne oslobođa odgovornosti u ovom području.

3. Obaveze radnika u području sigurnosti i zdravlja na radu ne utiču na načelo odgovornosti poslodavca.

4. Ovo Uputstvo ne ograničava mogućnost država članica da oslobole odgovornosti ili smanje odgovornost poslodavca u slučaju kad su incidenti posljedica neobičnih i nepredvidivih okolnosti koje su izvan kontrole poslodavaca, ili posebnih događaja čije posljedice nije bilo moguće izbjegći uprkos dužnoj pažnji.

Države članice ne moraju koristiti opciju iz prve tačke.

Član 6

Opšte obaveze poslodavaca

1. U kontekstu svojih odgovornosti, poslodavac će preduzeti potrebne mjere za zaštitu sigurnosti i zdravlja radnika, uključujući prevenciju profesionalnih rizika kao i pružanje informacija i obuke, kao i potrebnu organizaciju i sredstava.

Poslodavac je dužan konstantno biti spreman na prilagođavanje pomenutih mjera kako bi se udovoljilo promjenama okolnosti, težeći poboljšanju postojećeg stanja..

2. Poslodavac će sprovoditi mjere iz stava 1 prva tačka na osnovi sledećih opštih načela prevencije:

- (a) izbjegavanje rizika;
- (b) procjena neizbjježnih rizika;
- (c) savladavanje uzroka rizika;
- (d) prilagođavanje rada pojedincu, posebno u pogledu izgleda radnih mjesta, izbora radne opreme i metoda rada i proizvodnje, naročito sa ciljem olakšavanja monotonog rada i rada pri ranije utvrđenoj radnoj brzini, kao i smanjivanja njihovih efekata na zdravlje.
- (e) prilagođavanje tehničkom napretku;
- (f) zamjena opasnih bezopasnim ili manje opasnim okolnostima;
- (g) razvoj sveobuhvatne politike prevencije koja se odnosi na tehnologiju, organizaciju rada, radne uslove, socijalne odnose i uticaj faktora povezanih sa radnom sredinom;
- (h) davanje prioriteta mjerama kolektivne zaštite u odnosu na mjerne individualne zaštite;
- (i) davanje odgovarajućih uputstava radnicima.

3. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog Uputstva, poslodavac će vodeći računa o prirodi djelatnosti trgovačkog društva:

(a) procijeniti rizik za sigurnost i zdravlje radnika, između ostalog u izboru radne opreme, korištenih supstanci ili preparata kao i uredenju radnih mjesta.

Nakon ove procjene te, ukoliko je potrebno, preventivne mjerne, radne i proizvodne metode koje provodi poslodavac moraju:

- osigurati poboljšanje nivoa zaštite radnika obzirom na sigurnost i zdravlje,
  - biti integrisane u sve aktivnosti privrednog društva i na svim hijerarhijskim nivoima;
- (b) kad radniku povjerava zadatak, uzeti u obzir sposobnosti radnika u odnosu na zdravlje i sigurnost;
- (c) osigurati da planiranje i uvođenje novih tehnologija postanu predmetom savjetovanja sa radnicima i/ili njihovim predstavnicima u pitanjima izbora opreme, radnih uslova i radne sredine i njihovih posljedica na sigurnost i zdravlje radnika;
- (d) preduzeti odgovarajuće korake u cilju osiguranja pristupa radnika, sa isključivo odgovarajućim uputstvima, mjestima u kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.

4. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog Uputstva, koje se odnose na korištenje iste zone rada od strane nekoliko trgovačkih društva , poslodavci će sarađivati u sprovođenju odredbi koje se odnose na sigurnost, zdravlje i higijenu radnika kao i, uzimajući u obzir prirodu aktivnosti, koordinisati svoje akcije po pitanjima zaštite i prevencije profesionalnih rizika i međusobno se informisati, kao i informisati svoje radnike i/ili predstavnike radnika o tim rizicima.
5. Mjere koje se odnose na sigurnost, higijenu i zdravlje na radu ni u kom slučaju ne mogu predstavljati finansijski teret radnika.

Član 7

Usluge zaštite i prevencije

1. Ne dovodeći u pitanje obaveze navedene u čl. 5 i 6, poslodavac će odrediti jednog ili više radnika za izvođenje aktivnosti povezanih sa zaštitom i prevencijom profesionalnih rizika u trgovačkom društvu.
2. Imenovani radnici ne mogu biti stavljeni u nepovoljniji položaj zbog svojih aktivnosti povezanih sa zaštitom i prevencijom profesionalnih rizika.
Imenovanim radnicima biće osigurano primjerno vrijeme koje će im omogućiti da ispunjavaju svoje obaveze koje proizlaze iz ovog Uputstva.
3. Ako se takve mjere zaštite i prevencije ne mogu organizovati zbog nedostatka stručnog osoblja u privrednom društvu, poslodavac će angažovati stručne spoljne službe ili lica.
4. U slučajevima gdje poslodavac angažuje takve službe ili lica, dužan je pružiti podatke o faktorima za koje se zna, ili za koje se sumnja, da utiču na sigurnost i zdravlje radnika, i osigurati im pristup podacima iz člana 10 stav 2.
5. U svim slučajevima:
  - imenovani radnici moraju posjedovati potrebne sposobnosti i sredstva,
  - spoljne službe ili lica moraju imati odgovarajuće sposobnosti i odgovarajuća lična i profesionalna sredstva, i
  - broj imenovanih radnika i spoljnih službi ili lica mora biti dovoljan za organizaciju mjera zaštite i prevencije, uzimajući u obzir veličinu privrednog društva i/ili opasnosti kojima su izloženi radnici kao i njihov raspored u cijelom privrednom društvu.
6. Zaštita od rizika i njegovo sprječavanje , u područjima sigurnosti i zdravlja koji predstavljaju predmet ovog člana, pripada području odgovornosti jednog ili više radnika, jedne službe ili odvojenih službi, bilo unutar ili van privrednog društva. Radnik/ci i/ili agencija(e) dužni su raditi zajedno kad god je to potrebno.
7. Države članice mogu definisati, obzirom na prirodu aktivnosti i veličinu privrednog društva, vrste privrednih društava kojima poslodavac, pod uslovom da je kompetentan, može preuzeti odgovornost za mjere navedene u stavu 1.

8. Države članice će definisati potrebne sposobnosti i vještine navedene u stavu 5. One mogu definisati dovoljan broj radnika ili spoljnih službi ili lica iz stava 5.

Član 8

Prva pomoć, protivpožarne mjere i evakuacija radnika, ozbiljna i neminovna opasnost

1. Poslodavac će:

- preuzeti potrebne mjere prve pomoći, protivpožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini privrednog društva i uzimajući u obzir prisutne osobe,
- dogоворити sve потребне контакте са спољним службама, посебно у погледу прве помоћи, хитне медицинске помоћи, спашавања и борбе против поžара.

2. U skladu са ставом 1 овог члана, poslodавac će између остalog за прву помоћ, protivpožarne mjere i evakuaciju radnika одредити раднике потребне за спровођење таквих мјера.

Broj takvih radnika, njihova обука и располоživa опрема ће бити у складу са величином и/или специфиčношћу опасности у привредном društvu.

3. Poslodavac će:

- (a) што је прије могуће, обавијестити све раднике, који су или би могли бити изложенi ozbiljnoj i neminovnoj opasnosti zbog prisutnog rizika, о корацима који су или ће бити предузети, а однose се на заштиту;
- (b) дјеловати и dati uputstva kako bi radnicima omogуćio да у slučaju ozbiljne, neminovne i neizbjježne опасности prestanu raditi и/или odmah napuste radno mjesto i upute se na sigurno mjesto;
- (c) осим у posebnim slučajevima zbog utemeljenih razloga, не смје заhtijevati од радника да nastave rad u radnoj situaciji u kojoj još постоји ozbiljna i izvjesna опасност.

4. Radnici који у slučaju ozbiljne, izvjesne i neizbjježne опасности напусте своје radno mjesto и/или опасно подručje не могу бити стављени у nepovoljan položaj zbog svojih поступака и морају бити заштићени од било којих штетних и neopravdаниh posljedica, у складу са nacionalnim propisima и/или праксом.

5. Poslodavac ће осигурати да су сви радници у могућности, у slučaju ozbiljne i neminovne опасности по njihovo zdravlje и/или zdravlje drugih osoba te у slučaju gdje se odgovorni neposredni rukovodilac не може kontaktirati, предузети odgovarajuće korake, обзиром на своје зnanje и tehnička sredstva којима располажу како би izbjegli posljedice такве опасности.

Njihovi поступци ih неће ставити у nepovoljan položaj осим ако поступали nepažljivo или су njihovi поступци садрžавали nemar.

Član 9

Razne obaveze poslodavaca:

1. Poslodavac će:

- (a) pribaviti procjenu rizika za sigurnost i zdravlje na radu, uključujući i one sa kojima su suočene grupe radnika izložene posebnim rizicima;
- (b) odlučiti o mjerama zaštite koje se moraju preduzeti te, ako je potrebno, o zaštitnoj opremi koja će se koristiti;
- (c) voditi popis nesreća na radu koje su za posljedicu imale nesposobnost radnika za rad više od tri radna dana;
- (d) sastaviti, za odgovorne organe vlasti i u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom, izvještaje o nesrećama na radu koje su doživjeli njegovi radnici.

2. Države članice će odrediti, obzirom na prirodu aktivnosti i veličinu privrednog društva, obaveze koje moraju ispuniti različite kategorije preduzeća obzirom na sastavljanje dokumenata iz stava 1 tač. a i b i prilikom pripremanja dokumenata iz stava 1 tač. c i d.

Član 10

Obavještavanje radnika

1. Poslodavac će preduzeti odgovarajuće mjere tako da radnici i/ili njihovi predstavnici u privrednom društvu, dobijaju, u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom, koji između ostalog mogu uzimati u obzir veličinu privrednog društva, sve potrebne podatke koje se odnose na:

- (a) rizike za sigurnost i zdravlje i mjere zaštite i prevencije te aktivnosti obzirom i na privredno društvo uopšte i na svaki tip radnog mesta i/ili posla;
- (b) mjere preduzete u skladu s članom 8 stav 2.

2. Poslodavac će preduzeti odgovarajuće mjere tako da poslodavci radnika iz bilo kojeg spoljnog privrednog društva angažovani na radu u njegovom privrednom društvu dobijaju, u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom, primjerene podatke u vezi tačaka navedenih u stavu . tač. a i b koje moraju biti date na uvid spomenutim radnicima.

3. Poslodavac će preduzeti potrebne mjere tako da radnici sa posebnim funkcijama u zaštiti sigurnosti i zdravlja radnika ili predstavnici radnika sa specifičnom odgovornošću u području sigurnosti i zdravlja radnika budu u mogućnosti izvršiti svoje zadatke u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom i imati pristup:

- (a) procjeni rizika i mjerama zaštite navedenima u članu 9 stav 1 tač. a i b;
- (b) popisu i izvještajima navedenima u članu 9 stav 1 tač. c i d;
- (c) podacima nastalim iz mjera zaštite i prevencije, agencija za inspekciju i organa odgovornih za sigurnost i zdravlje.

Član 11

Konsultacije i učestvovanje radnika

1. Poslodavci će konsultovati radnike i/ili njihove predstavnike i omogućiti im da učestvuju u raspravama o svim pitanjima koja se odnose na sigurnost i zdravlje na radu. Ovo prepostavlja:

- konsultovanje radnika,
- prava radnika i/ili njihovih predstavnika na iznošenje predloga,
- ravnopravno učestvovanje u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom.

2. Radnici ili predstavnici radnika sa specifičnom odgovornošću u pitanjima sigurnosti i zdravlja radnika učestvovaće na ravnopravan način, u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom, ili će ih poslodavac unaprijed i na vrijeme konsultovati o:

- (a) svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zdravlje;
- (b) imenovanju radnika navedenih u članu 7 stav 1 i članu 8 stav 2 i aktivnostima navedenima u članu 7 stav 1.;
- (c) podacima navedenima u članu 9 stav 1 i članu 10;
- (d) angažovanju, gdje je prikladno, stručnih službi ili lica izvan privrednog društva, u skladu sa članom 7 stav 3;
- (e) planiranju i organizaciji obuke određene u članu 12.

3. Predstavnici radnika sa specifičnom odgovornošću u pitanjima sigurnosti i zdravlja radnika imaće pravo zahtijevati od poslodavca da preduzme odgovarajuće mјere i upoznati ga sa prijedlozima za ublažavanje opasnosti za radnike i/ili uklanjanjem tih izvora.

4. Radnici navedeni u stavu 2 i predstavnici radnika navedeni u st 2 i 3 ovog člana ne mogu se naći u nepovoljnem položaju zbog svojih aktivnosti iz st. 2 i 3.

5. Poslodavci moraju predstavnicima radnika sa specifičnom odgovornošću u pitanjima sigurnosti i zdravlja radnika omogućiti primjereno odsustvo sa posla, bez gubitka plate, i pružiti im sva potrebna sredstva koja će im omogućiti korišćenje prava i obavljanje funkcija koje proizlaze iz ovog Uputstva.

6. Radnici i/ili njihovi predstavnici imaju pravo žalbe, u skladu sa nacionalnim propisima i/ili praksom, organu vlasti odgovornom za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, ukoliko smatraju da su mјere koje je preuzeo poslodavac i sredstva koje je koristio neprimjerene za osiguranje sigurnosti i zdravlja na radu.

Predstavnicima radnika treba biti omogućeno davanje primjedbi tokom inspekcije koju sprovodi nadležni organ.

Član 12

Obuka radnika

1. Poslodavac će osigurati da svaki radnik dobije primjerenu obuku iz područja sigurnosti i zdravlja, posebno u smislu podataka i uputstava specifičnih za radno mjesto ili posao koji obavlja:

- prilikom zapošljavanja,
- u slučaju premještaja ili promjene posla,
- u slučaju uvođenja nove radne opreme ili promjene opreme,
- u slučaju uvođenja novih tehnologija.

Obuka će biti:

- prilagođena novim i promjenjivim rizicima , i
- ponavljana u određenim vremenskim razmacima, ako je potrebno.

2. Poslodavac je dužan osigurati da spoljni radnici angažovani na radu u njegovom privrednom društvu dobiju odgovarajuća uputstva o mogućim rizicima po njihovo zdravlje i sigurnost tokom obavljanja njihovih aktivnosti u njegovom privrednom društvu.

3. Predstavnicima radnika sa posebnim ovlašćenjima u području zaštite sigurnosti i zdravlja radnika treba biti omogućena odgovarajuća obuka.

4. Obuka navedena u st. 1 i 3 ovog člana ne može biti na trošak radnika ili predstavnika radnika.

Obuka navedena u stavu 1 ovog člana. mora se sprovesti tokom radnog vremena.

Obuka navedena u stavu 3 ovog člana mora se sprovesti tokom radnog vremena ili u skladu sa nacionalnom praksom, bilo u okviru ili izvan privrednog društva.

POGLAVLJE III

OBAVEZE RADNIKA

Član 13

1. Svaki radnik je odgovoran u okvirima svojih mogućnosti da vodi računa o sopstvenoj sigurnosti i zdravlju kao i sigurnosti i zdravlju lica na koje utiče svojim radom ili postupcima u povjerenom mu poslu u skladu sa obukom i uputstvima koje mu je dao poslodavac.

2. U tu svrhu radnici moraju posebno, u skladu sa obukom i poslodavčevim uputstvima:
(a) pravilno koristiti mašine, uređaje, alate, opasne supstance, transportnu opremu i ostala sredstva proizvodnje;

- (b) pravilno koristiti dobijenu ličnu zaštitnu opremu i nakon upotrebe vratiti istu na, za to, predviđeno mjesto;
- (c) ne isključivati, mijenjati ili svojevoljno premještati sigurnosne uređaje priključene na npr., mašine, uređaje, alate, pogone i zgrade i iste pravilno koristiti;
- (d) odmah obavijestiti poslodavca i/ili radnike sa posebnom odgovornošću za sigurnost i zdravlje radnika u situacijama gdje postoji osnovana sumnja o mogućnosti ozbiljne i neposredne opasnosti za sigurnost i zdravlje, kao i o mogućim nedostacima u organizaciji zaštite;
- (e) saradivati, u skladu sa nacionalnom praksom, sa poslodavcem i/ili radnicima sa posebnom odgovornošću za sigurnost i zdravlje radnika, sve dok je potrebno u cilju izvršenja svih zadataka ili postavljenih zahtjeva od strane nadležnog organa, sve u cilju zaštite sigurnosti i zdravlja radnika na radu;
- (f) saradivati, u skladu sa nacionalnom praksom, sa poslodavcem i/ili radnicima sa posebnom odgovornošću za sigurnost i zdravlje radnika, sve dok poslodavac ne osigura sigurniju radnu sredinu i uslove rada koji ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje u njihovom djelokrugu rada.

POGLAVLJE IV RAZNE ODREDBE

Član 14

Zdravstvena kontrola

1. Potrebno je uvesti mjere u skladu sa nacionalnim propisima ili praksom u cilju osiguranja zdravstvene kontrole primjerene mogućim rizicima u području sigurnosti i zdravlja.
2. Mjere iz stava 1 ovog člana biće takve da svaki radnik, ako to želi, može biti u redovnim i vremenskim razmacima podvrgnut zdravstvenom pregledu.
3. Zdravstvena kontrola može se obavljati u okviru nacionalnog sistema zdravstva.

Član 15

Rizične grupe

Naročito osjetljive rizične grupe moraju biti zaštićene od opasnosti koje ih posebno pogadaju.

Član 16

Pojedinačne Uputstva – izmjene i dopune –

Opšti obim ovog Uputstva

1. Savjet će, djelujući na predlog Komisije koji se zasniva na članu 118 tačka a Ugovora, usvojiti pojedinačne Uputstva, između ostalog, u područjima navedenim u Dodatku.

2. Ovo Uputstvo, ne dovodeći u pitanje postupak predviđen članom 17 koji se odnosi na tehnička podešavanja, pojedinačne Uputstva, mogu biti izmijenjene u skladu sa postupkom određenim članom 118 tačka a Ugovora.

3. Odredbe ovog Uputstva u potpunosti će se primjenjivati na područja koja pokrivaju pojedinačne Uputstva ne dovodeći u pitanje njihove strože ili detaljnije odredbe.

Član 17

Odbor

1. Za potpuno tehničko prilagodavanje pojedinačnih Uputstvo određenih u članu 16 stav 1 potrebno je uzeti u obzir:

- usvajanje Uputstvo u području tehničkog usklađivanja i standardizacije, i/ili
- tehnički napredak, promjene u međunarodnim propisima ili specifikacijama, i nova otkrića,

Komisiji treba pomoći Odbor, sastavljen od predstavnika država članica, kojem predsjedava predstavnik Komisije.

2. Predstavnik Komisije će Odboru predati nacrt mjera koje je potrebno preuzeti.

Odbor će dati svoje mišljenje o nacrtu u roku koji može odrediti predsjedavajući u skladu sa hitnošću postupka.

Mišljenje treba usvojiti većina kako je određeno članom 148 stav 2 Ugovora u slučaju odluka koje Savjet mora usvojiti na predlog Komisije.

Težina glasova predstavnika država članica u odboru biće propisana spomenutim članom.. Predsjedavajući neće glasati.

3. Komisija će usvojiti predviđene mjere ako su u skladu sa mišljenjem odbora.

Ako predviđene mjere nisu u skladu sa mišljenjem odbora, ili ako mišljenje nije dato, Komisija će bez odlaganja Savjetu predati predlog mjera koje je potrebno preuzeti. Savjet odlučuje kvalifikovanom većinom.

Ako po isteku tri mjeseca, od datuma obavještavanja Savjeta, isto nije djelovalo, Komisija će usvojiti predložene mjere.

Član 18

Završne odredbe

1. Države članice će donijeti zakone, propise i administrativne odredbe potrebne za usklađivanje sa ovim Uputstvom do 31. decembra 1992.

O tome će odmah obavijestiti Komisiju.

2. Države članice će izvijestiti Komisiju o tekstovima odredbi nacionalnog zakona već usvojenih ili u procesu usvajanja iz područja koje pokriva ovo Uputstvo.

3. Države članice će Komisiju svakih pet godina izvještavati o praktičnoj primjeni odredbi ovog Uputstva, navodeći mišljenje poslodavaca i radnika.

Komisija će obavijestiti Evropski parlament, Savjet, Ekonomski i socijalni odbor i Savjetodavni odbor za zaštitu sigurnosti, higijene i zdravlja na radu.

4. Komisija će periodično podnosi Evropskom parlamentu, Savjetu, Ekonomskom i socijalnom odboru izvještaj o sprovođenju ovog Uputstva, uzimajući u obzir stavove 1. do 3.

Član 19

Ovo Uputstvo je upućena državama članicama.

Sastavljeno u Luksemburgu, 12. juna 1989. godine

Za Savjet

Predsjednik

M. CHAVES GONZALES

- (1) SL br. C 141, 30. 5. 1988., str. 1.
- (2) SL br. C 326, 19. 12. 1988., str. 102, i SL br. C 158, 26. 6. 1989.
- (3) SL br. C 175, 4. 7. 1988., str. 22.
- (4) SL br. C 28, 3. 2. 1988., str. 3.
- (5) SL br. C 28, 3. 2. 1988., str. 1.
- (6) SL br. L 327, 3. 12. 1980., str. 8.
- (7) SL br. L 356, 24. 12. 1988., str. 74.
- (8) SL br. L 185, 9. 7. 1974., str. 15.

DODATAK

Popis područja iz člana 16.(1) – Radna mjesta

- Radna oprema
- Lična zaštitna oprema
- Rad s aparatom koji djeluju na vizuelne prikaze
- Rukovanje teškim teretima koje uključuje rizik od povrede leđa
- Privremene ili mobilne radne lokacije
- Ribarstvo i poljoprivreda